

Halis Işık, Zeki Nacakcı

Mehmet Akif Ersoy University, Burdur-Turkey
haalis@gmail.com; znacakci@gmail.com

DOI	http://dx.doi.org/10.12739/NWSA.2019.14.2.D0234	
ORCID ID	0000-0002-2530-1016	0000-0003-0791-4641
CORRESPONDING AUTHOR	Halis Işık	

**ESKİŞEHİR İLİ HALK EZGİLERİNİN SINIFLANDIRILMASINA YÖNELİK MÜZİKAL ANALİZ
ÖZ**

Köklü geçmişle birçok etnik kökenin, kültürün, dilin ve dinin var olduğu Anadolu, halk gelenekleri anlamında çeşitli ve zengin birikimini günümüze kadar taşımıştır. Halk bilimi ve müzik bu çeşitliliğin içerisinde toplum kültürünün bir parçası olmuştur. Bu nedenle halk ezgilerimiz yörelere göre kendine özgü müzikal bir yapı ve çeşitlilik oluşturmuştur. Bu bakımdan ele alındığında, halk müziğimizin yörelere göre farklılık gösteren zengin halk ezgileri mirasının öze indirgenerek araştırılması analiz edilmesi gerekmektedir. Bu araştırma, birçok kültürel ve müzikal öğeyi içerisinde barındıran Eskişehir ili halk ezgilerinin, usul, tür, toplam ölçü sayısı ve makam özellikleri bakımından incelenerek ezgilerin müzikal karakteristik yapısını ortaya koymayı ve bu çerçevede sınıflandırılmasını amaçlamaktadır. Bu amaçla, TRT Türk Halk Müziği Repertuarında "Eskişehir iline" ait eserler ve yerel basılı kaynaklara ulaşılarak müzikal analizleri yapılmıştır. Bu kapsamda 85 eser analiz edilmiştir. Çalışma sonunda her esere ait müzikal kimlik çıkarılmış, Eskişehir ili ezgilerine hâkim olan müzikal unsurlar sayısal olarak ifade edilmiş, tüm eserler sınıflandırılarak tablo halinde sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Eskişehir, Analiz, Halk Müziği, Repertuar, Halk Bilimi

**A MUSICAL ANALYSIS AIMED AT THE CATEGORISATION OF FOLK MELODIES OF
ESKİŞEHİR**

ABSTRACT

With its deep roots, Anatolia is home to numerous ethnicities, cultures, languages and religions, and has carried through to today a diverse and rich accumulation of folk traditions. Amongst this variety, folklore and music has become a part of societal culture. For this reason, our folk music has grown into distinct musical forms based on different regions and in terms of its variety has formed a rich musical identity. When viewed from this perspective, it is necessary to examine our folk music heritage by focusing on the rich folk sounds unique to different regions and areas. This research aims to examine the Eskisehir folk melodies, which encapsulates many cultural and musical elements in terms of the methods used, type, scale and mode; and express the musical characteristics of these melodies and categorise these within this framework. With this aim, the musical pieces belonging to the "Eskisehir region" within the TRT Turkish Folk Music Repertoire and local published sources were analysed. Within this context, 85 folk songs were analysed. As a result, a musical identity was created for each musical piece and the dominant mode, scales etc. were expressed numerically and all works categorised and presented in table form.

Keywords: Eskisehir, Analysis, Folk Music, Repertoire, Folklore

How to Cite:

Işık, H. ve Nacakcı, Z., (2019). Eskişehir İli Halk Ezgilerinin Sınıflandırılmasına Yönelik Müzikal Analiz, **Fine Arts (NWSAFA)**, 14(2):150-158, DOI: 10.12739/NWSA.2019.14.2.D0234.

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

İç Anadolu Bölgesi'nin kuzeybatısında ve yukarı Sakarya bölgesinde yer alan Eskişehir, yüzölçümü olarak 13.960km², rakım olarak 788 metredir. Doğusunda ve kuzeyinde Ankara, kuzeyinde Bolu, kuzeybatısında Bilecik, batısında Kütahya, güneyinde Afyonkarahisar ve güneydoğusunda Konya bulunur. Bölge olarak İç Anadolu Bölgesi'ndedir ama Batı Karadeniz, Marmara ve Ege Bölgelerine de komşudur. Eskişehir, İlk ve Orta Çağlarda Yunanca Dorylaion, Latince Dorylaeum ismi ile tanınan bir şehirdir. 1176'da Selçukluların egemenliği altına girmiştir. 1288 yılında Karacahisar'da bulunan kale Osmanlıların ele geçirdikleri ilk Bizans kalesidir. 1451 yılına kadar Ankara Beyliği'ne bağlı olarak kalmış, 1451 yılından sonra Kütahya'ya bağlanmıştır. 1841 yılında merkezi Bursa olan Hüdavendigâr Eyaleti'ne bağlanmış ve 1923 yılına kadar kaymakamlıkla idare edilmiştir. 1923 yılında il, 1993 yılında büyükşehir olmuştur. Tarihin her döneminde, önemli bir ticari, ekonomik ve stratejik noktada olmuştur. Geniş ve verimli ovaları, Anadolu'yu batı doğu ve kuzey güney doğrultularında kesen doğal yolların Eskişehir'de buluşması, bu yolların askeri ve ticari önemi, bölgenin hep göç almasının ve savaşların sahnesi olmasının temel nedenleri arasındadır (www.eskişehir.gov.tr, 2018).

Şekil 1. Eskişehir il haritası (<http://eskisehir.csb.gov.tr>)
(Figure 1. Map of the province of Eskişehir)

Eskişehir ve yöresi tarih boyunca çeşitli kavimlerin göçlerine uğramış ve dolayısıyla da etnik yapısının zenginleşmesine yol açmıştır. Bugün de Türkiye'nin her yerine karayolu, demiryolu ve havayolu bağlantısı olan Eskişehir, önemli bir askeri birliğe, iki üniversiteye sahiptir ve sanayisi gittikçe gelişmektedir. Bu yüzden de hala çok yoğun bir biçimde göç almaktadır. Bu göçler nedeniyle bugünkü etnik yapısında Oğuz boylarının en son adlandırılmaları ile Yerliler (Manavlar), Karakeçili Yörükler, Sarıkeçili Yörükler, Türkmenler, Karabağ Türkmenleri Oğuz Türkleri, Bulgaristan, Romanya ve Yunanistan'dan geri göçen Türkler, Kırım Tatarları, Romanya Tatarları, Kafkas ve Karaçay Türkleri yanında Arnavut, Boşnak, Çerkez, Kürt, Pomak gibi etnik unsurlar bulunmaktadır. Bu sakinler Eskişehir de hem zengin bir kültür oluşturmakta hem de barış içinde yaşayarak tüm dünyaya Yunus Emre'nin hoşgörü felsefesini yansıtmaktadırlar (İleri, 2008; akt. Cansız, F., 2010:10). Eskişehir ve yöresi halk müziği bakımından çeşitlilik gösteren bir yöredir. Komşuları olan Ankara, Bolu, Bilecik, Kütahya, Afyonkarahisar ve Konya illeriyle müzik türleri bakımından etkilendiği gözlenmektedir. Kaşık oyunlarının yoğun olarak rastlandığı illerden olan Eskişehir ve yöresi ezgileri, oyun eşlikli olduğu gibi, oyun eşiksiz sadece sözlü ezgileri de kapsamaktadır. Bu yörede oynanan oyunlar çoğunlukla türküler eşliğinde icra edilmektedir. Türküsüz oyun azınlıktadır. Eskişehir'in oyunları ve müzikleri; zeybek, kaşık havaları, halay, semah, nefes, ağıt, gelin

ve kına havaları, canimen havalarından oluşmaktadır. Yöredeki halk ezgilerinin ve oyunlarının eşlik çalgıları genellikle kaşık, uzun saplı bağlama, kısa saplı bağlama, divan bağlama, cura, zilli ve zilsiz def, bendir, açık alanlarda davul-zurna veya davul-klarnettir. Eskişehir türkülerinin genellikle 2/4 ve 4/4 gibi ana usuller ile 9 zamanlı birleşik usullerde olduğu görülür. Bunun yanında değişken (karma) usullere de rastlanmaktadır (Cansız, 2010:10).

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Bu çalışma, Eskişehir ilinin geleneksel halk müziklerini bünyesinde barındıran kendine özgü türküleri ve halk oyunları müziklerinin, form, tür, usul ve makam özellikleri bakımından incelenerek, ezgilerin müzikal karakteristik yapısının ortaya konması ve bu çerçevede sınıflandırılması açısından önemlidir. Bu çerçevede çalışmanın daha iyi anlaşılabilmesi için "Halk Müziği" ve "Eskişehir Yöresi halk ezgileri" ile ilgili bazı temel kavramların bilinmesi gerekmektedir. Dolayısıyla çalışmanın bu bölümünde öncelikli olarak bu kavramlar üzerinde durulmuştur.

3. YÖNTEM (METHOD)

Bu çalışmada, betimsel ve taramaya dayalı araştırma modeli kullanılmış, nitel ve nicel araştırma yöntemlerinden yararlanılmıştır.

3.1. Evren ve Örneklem (Universe and Sampling)

Araştırmanın evrenini Eskişehir ili bünyesinde yer alan sözlü ve sözsüz halk ezgileri oluşturmaktadır. Araştırma evreninde, ülkemizdeki farklı bölgelerde olduğu gibi, benzer ezgilerin farklı söz ya da küçük değişikliklerle yerelleşmiş seslendirilişleri olması da dikkat çekmektedir. Buna göre araştırmanın örneklemini TRT Türk Halk Müziği Repertuarında yer alan 85 eser oluşturmaktadır.

3.2. Verilerin Toplanması ve Analizi (Collection of Data)

Araştırmada verilerin toplanması aşamasında, TRT Türk Halk Müziği Repertuarında "Eskişehir İline" ait eserler ve yerel basılı kaynaklar taranarak 85 örnek eser toplanmıştır. Elde edilen eserler, uzman kişilerin görüşleri doğrultusunda tasnif edilmiş, daha sonra belirlenen 85 halk ezgisinin içerik analizi yapılmıştır.

3.3. Çalışmanın Amacı (Purpose of the Research)

Bu çalışmada, TRT repertuarında yer alan Eskişehir İli Halk ezgilerinin ritmik yapıları, karar sesleri, Makam ve ses genişliklerine göre dağılımlarını tespit etmek amaçlanmıştır. Araştırmada bu genel amaç çerçevesinde aşağıdaki alt amaçlardaki soruların yanıtları aranmıştır.

- Eskişehir İli Halk ezgilerinin makam dizilerine göre dağılımları,
- Eskişehir İli Halk ezgilerinin ritmik yapılarına göre dağılımları,
- Eskişehir İli Halk ezgilerinin karar sesleri ve ses genişliklerine göre dağılımları nasıldır?

4. BULGULAR VE TARTIŞMA (FINDINGS AND DISCUSSIONS)

Tablo 1'de Eskişehir iline ait TRT Türk Halk müziği repertuarında yer alan 85 türkü eser isimleri, diziler, ölçüler, tür, karar sesleri, ses genişlikleri başlıkları altında incelenerek alfabetik olarak sıralanmıştır. Ayrıca eserlerin repertuar numaraları da erişim kolaylığı sağlaması açısından tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Eskişehir ili halk ezgileri ve içerik analizi
(Table 1. Eskişehir provincial folk music and content analysis)

No	Eserler	Dizi	Ölçü	Tür	Karar Sesi	Ses Genişliği	Rep. no
1	A Gavak Meşe Gavak	Kürdi	9/8	Kırık Hava	La	Sol-sol	4951
2	Ağızlağım Kehribar	Hicazkâr	4/4	Kırık Hava	Sol	Sol-si	4933
3	Akşam Oldu	Segâh	9/8	Kırık Hava	Si	Si-la	2011
4	Ali'm Armut Yer Misin?	Hüseyni	9/8	Kırık Hava	La	La-sib2	2767
5	Aşağ Çardak Direk İster	Hüseyni	9/8	Kırık Hava	La	Sol-mi	5020
6	Aşağıdan Gelen Gelin Nereli	Gülizar	2/4	Kırık Hava	La	Sol-la	399
7	Aşağıdan Gelen Geline Benzer	Hicaz	9/8	Kırık Hava	La	La-fa	952
8	Aşamadım Şu Dağların Belinden	Hüseyni	9/8+13/8	Kırık Hava	La	Sol-do	922
9	Atım Olsa Binsem Gitsem Burgaz'a	Hicazkâr	4/4	Kırık Hava	Sol	Sol-sib	2768
10	Atımı Bağladım Ben Bir Ormana	Gülizar	9/8	Kırık Hava	La	La-la	951
11	Ay Doğar Sini Sini	Uşşak	4/4	Kırık Hava	La	La-mi	920
12	Ayna Da Astım Meşeye	Segâh	9/8	Kırık Hava	Si	Sol-la	65
13	Aynam Düştü Yerlere	Karcığâr	4/4	Kırık Hava	La	La-sib2	939
14	Ayvacı Geliyor Ayva	Hicaz	4/4	Kırık Hava	La	Sol-mi	926
15	Ben Gidiyorum Yoluma	Segâh	16/8+9/8	Kırık Hava	Si	Si-sol	1335
16	Bir Sarı Yılan Kovaladı Beni	Hüseyni	6/4	Kırık Hava	La	Sol-sol	4487
17	Bu Dağlarda Bağ Olmaz	Kürdi	9/4	Oyun Havası (Karma)	La	Sol-fa	973
18	Bugün Hava Puserık	Segâh	9/8	Kırık Hava	Si	La-sol	4491
19	Bursa'nın Mermer Taşları	Hüseyni	9/8	Kırık Hava	La	Sol-la	2770
20	Çekirgem Uçar Gelir	Hüseyni	4/4	Kırık Hava	La	La-la	1001
21	Çeşmeler Yaptırdım	Hicaz	9/8	Oyun Havası (Kadın)	La	La-fa	2480
22	Çifte Kağrı Koşarım	Uşşak	7/4	Kırık Hava	La	La-mi	4485
23	Dağdan Keserler Meşeyi	Hüseyni	9/8	Kırık Hava	La	La-sol	956
24	Dama Çıktım Yatmaya	Hüseyni	9/8	Kırık Hava	La	Sol-sol	4490
25	Damdan Dama Yürüdü	Hicaz	9/8	Kırık Hava	La	Sol-sol	421
26	Durnam Gelir Kona Kalka	Uşşak	4/4	Kırık Hava	La	Sol-mi	1280
27	Elindeki Mendili	Uşşak	9/8	Oyun Havası (Kadın)	La	Sol-re	2495
28	Entarisi Kırmızı	Uşşak	9/8	Oyun Havası (Kadın)	La	Sol-mi	2497
29	Eskişehir Zeybeği	Hüseyni	9/4	Zeybek (Erkek)	La	La-la	11
30	Evlerim Evlerim Saray Evlerim	Hicaz	4/4	Kırık Hava	La	La-la	957
31	Fincanı Taştan Oyarlar	Mahur	9/8	Kırık Hava	Sol	Sol-la	2773
32	Gayfeciler	Saba+Uşşak	4/4	Oyun Havası (Kadın)	La	La-la	1086
33	Gaymaza Giderken Yol Eğlenir mi?	Hüseyni	4/4	Kırık Hava	La	La-sol	4488
34	Gökte Yıldız Ell'atmış	Uşşak	4/4+6/4	Kırık Hava	La	Fa#-mi	3575
35	Gök Tepeyle İnönünün Arası	Hüseyni	4/4	Kırık Hava	La	Sol-la	1111
36	Halkalı Şeker	Hüseyni	4/4	Oyun Havası (Erkek)	La	Si-la	43
37	Hey Nalbandı Nalbandı	Hicaz	9/8	Kırık Hava	La	La-la	1091
38	Horozumu Satamadım	Mahur	4/4	Kırık Hava	Sol	Sol-sol	1428
39	İndim Dereye Durdum	Nikriz	9/8	Kırık Hava	Sol	Fa#-la	1434
40	İndin Dereleeri Engin Mi Sandın	Gülizar	4/4	Oyun Havası (Kadın)	La	Si-fa	3585
41	İner Gelir Şu Dağların Dumunu	Hüseyni	2/4	Kırık Hava	La	La-la	3545

42	İnönü'nün Hanları	Gülizar-Zemzeme	4/4	Kırık Hava	La	Sol-la	1169
43	Kahveyi Kavururlar	Kürdi	9/8	Oyun Havası (Kadın)	La	La-Sib	2122
44	Kalkı Da Vermiş Martinimin Galeyi	Hüseyini+Saba	9/8+7/4+4/8	Zeybek (Erkek)	La	Sol-la	725
45	Kalsın Ev Sahibi Semah Eylerin	Arazbar	9/8	Semah	La	Sol-sol	4482
46	Kara Koyun Koyunların Beyidir	Karcığar	2/4	Kırık Hava	La	Sol-la	1819
47	Kayada Keklik Alayı	Karcığar	9/8	Kırık Hava	La	La-do	1113
48	Kekliğimin Ayakları Mercan	Uşşak	2/4	Kırık Hava	La	Sol-re	2312
49	Kervan	Acem Aşiran	2/4	Kırık Hava	Fa	Fa-fa	100
50	Kırka Zeybeği	Hüseyini	9/8	Zeybek (Erkek)	La	La-la	01
51	Kız Bahçemde Üç Çiçek Var Açıyor	Karcığar	4/4	Kırık Hava	La	La-Sib	1131
52	Kız Kardeşim Ayşe	Hicaz	7/4	Kırık Hava	La	La-la	4486
53	Kız Pınar Başında Yatmış Uyumuş	Hüseyini	4/4+5/4	Kırık Hava	La	La-Sol	4484
54	Kız Suyu Gider	Segâh	9/8	Kırık Hava	Si	Si-La	2780
55	Koc'Öküzün Dizindedir Dermanı	Segâh	4/4	Oyun Havası (Kadın)	Si	Si-sol	4483
56	Leblebici Gel Buraya	Hüseyini	4/4	Kırık Hava	La	Sol-la	3818
57	Mavi Yorgan Düreyim	Uşşak	9/8	Kırık Hava	La	Sol-re	959
58	Mendilden Bohça Mı Olur	Hüseyini	4/4	Kırık Hava	La	Sol-sol	2781
59	Menekşesi Biçim Biçim	Uşşak	6/4	Kırık Hava	La	La-fa	960
60	Ne Bakarsın Kömür Gözlüm	Hüseyini	4/4	Kırık Hava	La	Fa#-sol	494
61	Odam Kireç Tutmuyor	Nikriz	9/8	Kırık Hava	Sol	Fa#-sol	962
62	Öte Yakaya Geçelim	Hüseyini	9/8	Kırık Hava	La	Sol-la	1230
63	Pencereden Bakarsın	Uşşak	9/8	Kırık Hava	La	Sol-fa	4481
64	Portakal Dilim Dilim	Mahur	9/8	Kırık Hava	Sol	Sol-sol	965
65	Sacur Kenarında Seyran Ederken	Mahur	4/4	Kırık Hava	Sol	Re-la	4492
66	Sel Önüne Söğüt Diktim Bir Sıra	Segâh	4/4	Oyun Havası (Kadın)	Si	La-la	2522
67	Servi Kavak Uzun Kavak	Hüseyini	9/8	Kırık Hava	La	La-la	1239
68	Sultan Seccadesi	Segâh	2/4	Oyun Havası (Karma)	Si	Sol-la	821
69	Süzül Güzel	Gülizar	4/4	Kırık Hava	La	Re-mi	815
70	Şu Derenin Armudu	Hüseyini	4/4+6/4+3/4	Kırık Hava	La	La-sol	3576
71	Şu Gelinin Merdivenden İnişi	Hüseyini	2/4	Kırık Hava	La	Fa#-mi	964
72	Şu Tepenin Öte Yüzü	Uşşak	9/16	Kırık Hava	La	La-mi	966
73	Türkmen Kızı	Hüseyini	4/4	Kırık Hava	La	Sol-la	1828
74	Ufacık Taşınan Bina Yapılmaz	Hicaz	9/8	Kırık Hava	La	Sol-fa	963
75	Üç Derviş Geliyor	Uşşak	4/4	Kırık Hava	La	La-mi	3577
76	Virandır Bahçenin Gülleri	Hüseyini	2/4	Kırık Hava	La	La-do	2784
77	Yağmur Yağar Yerlere	Uşşak	4/4	Kırık Hava	La	Sol-mi	2786
78	Yağmurlar Yağar Sicim Sicim	Eviç	9/8	Kırık Hava	Fa#	Fa#-La	2785
79	Yere Düştü Alamadım Fesimi	Kürdi	4/4	Kırık Hava	La	Sol-sol	3791
80	Yol Üstünde Dikili Taş	Hicaz	4/4	Kırık Hava	La	Sol-sol	74
81	Yol Üstünde Kuruvermiş Kazanı	Mahur	4/4	Kırık Hava	Sol	Re-mi	1835
82	Yüce Dağ Başında Yanar Bir Işık	Gülizar	4/4+2/4	Kırık Hava	La	Si-sol	1149
83	Yürü Dilber Yürü Saçın Saz Gibi	Hicaz	2/4	Kırık Hava	La	Fa#-fa	2594
84	Zeybek	Rast	9/8	Zeybek (Erkek)	Sol	Sol-sol	308
85	Zeybek Derler Adına	Hüseyini	9/8	Oyun Havası (Kadın)	La	La-sol	2531

Tablo 2. Eskişehir ili halk ezgilerinin makamlara göre dağılımı
(Table 2. Distribution of Eskişehir province folk melodies by authorities)

Makamlar	f	%
Hüseyini	26	30.6
Uşşak	13	15.3
Hicaz	10	11.8
Segâh	8	9.4
Gülizar	6	7.1
Mahur	5	5.9
Karcığar	4	4.7
Kürdi	4	4.7
Hicazkâr	2	2.4
Nikriz	2	2.4
Acem Aşiran	1	1.2
Arazbar	1	1.2
Eviç	1	1.2
Rast	1	1.2
Saba+Uşak	1	1.2
Toplam	85	100

Tablo 2'ye bakıldığında Eskişehir ili halk ezgilerinin makam dizilerine göre oranları yer almaktadır. Buna göre hüseyini %30.6 uşşak %15.3 ve hicaz %11.8 ile diğer dizilere çoğunlukta olduğu tespit edilmiştir. Diğer yandan Acem aşiran, arazbar, eviç, rast makam dizileri %1.2 oranla bu tablonun en düşük oranına sahiptir. Buna göre, Eskişehir halk ezgilerinde en çok hüseyini ve uşşak makamlarının ağırlıklı kullanıldığından söz edebiliriz.

Tablo 3. Eskişehir ili halk ezgilerinin usul farklılıklarına göre dağılımı
(Table 3. Distribution of eskişehir provincial people's music according to method differences)

Usül	f	%
9/8	33	38.8
4/4	29	34.1
2/4	9	10.6
6/4	2	2.4
7/4	2	2.4
9/4	2	2.4
16/8+9/8	1	1.2
4/4+2/4	1	1.2
4/4+5/4	1	1.2
4/4+6/4	1	1.2
4/4+6/4+3/4	1	1.2
9/16	1	1.2
9/8+13/8	1	1.2
9/8+7/4+4/8	1	1.2
Toplam	85	100

Tablo 3 incelendiğinde Eskişehir halk ezgileri içerisinde yer alan farklı ölçü oranları yer almaktadır. Tabloya göre, 9/8'lik ölçü %38.8 4/4'lük ölçünün %34.1 ve 2/4'lük ölçünün %10.6'lık oranla bu tablonun sırasıyla en yüksek oranlarını göstermektedir. Ayrıca bazı ezgilerde düşük oranda da olsa ölçü değişikliklerine rastlanmaktadır. Buna göre, Eskişehir halk ezgilerinde en çok kullanılan ölçülerin sırasıyla 9/8 ve 4/4 lük ölçüler olduğu görülmektedir.

Tablo 4. Eskişehir ili halk ezgilerinin müzikal türlerine göre dağılımı
(Table 4. Distribution of Eskişehir provincial folk music according to musical types)

Tür	f	%
Kırık Hava	68	80
Oyun Havası (Kadın)	9	10.6
Zeybek	4	4.7
Oyun Havası (Karma)	2	2.4
Oyun Havası (Erkek)	1	1.2
Semah	1	1.2
Toplam	85	100

Tablo 4’de Trt Türk Halk Müziği repertuarında yer alan Eskişehir halk ezgilerinin türlerine göre oranlarına yer verilmiştir. Tabloya göre kırık havaların %80 oranla türler içerisinde en yüksek orana sahip olduğu görülmektedir. Bunu %10.6’lık oranla kadın oyunları takip etmektedir. Erkek oyunlarının ise kadın oyunlarına göre daha düşük oranda olduğu tespit edilmiştir. Buna göre, Eskişehir halk ezgilerinde en çok kırık hava türü ezgilere rastlanmıştır.

Tablo 5. Eskişehir ili halk ezgilerinin karar seslerine göre dağılımı
(Table 5. Distrubition of Eskişehir provincial folk music according to decision sounds)

Karar Sesi	f	%
La	65	76.5
Sol	10	11.8
Si	8	9.4
Fa	1	1.2
Fa#	1	1.2
Toplam	85	100

Tablo 5’ de görüldüğü gibi Eskişehir ili halk ezgilerinin karar seslerine göre dağılımında la kararlı olanların %76.5’lik oranla çoğunluğu oluşturduğu görülmektedir. Sırasıyla %11.8 ve %9.4 oranlarıyla sol ve si kararlı ezgiler bu grupta yer almaktadır.

Tablo 6’ ya bakıldığında Eskişehir ili halk ezgilerinin ses genişliklerine göre dağılımı yer almaktadır. Buna göre sol-la (9 ses)%14.1, la-la (8 ses) ve sol-sol (8 ses) %12.9, oranla sıralandığı görülmektedir. Bu sonuçlara bakıldığında Eskişehir halk ezgilerinin geniş ses aralığına sahip olduğu söylenebilir. Buna göre, Eskişehir halk ezgilerinde en çok kullanılan ses aralığının 9’lu ve 8’li ses aralığına sahip ezgiler olduğu görülmektedir.

Tablo 6. Eskişehir ili halk ezgilerinin ses genişliklerine göre dağılımı
(Table 6. Distrubution of Eskişehir provincial people's music by their widths)

Ses Genişliği	f	%
Sol-la (9 ses)	12	14.1
La-la (8 ses)	11	12.9
Sol-sol (8 ses)	11	12.9
La-sol (7 ses)	6	6.8
Sol-mi	5	5.9
La-mi	4	4.7
La-fa	3	3.5
Si-la	3	3.5
Si-sol	3	3.5
Sol-fa	3	3.5
Sol-re	3	3.5
Fa#-la	2	2.4
Fa#-mi	2	2.4
Fa#-sol	2	2.4
La-do	2	2.4
La-sib	2	2.4
La-sib2	2	2.4
Re-mi	2	2.4
Fa-fa	1	1.2
Fa#-fa	1	1.2
Re-la	1	1.2
Si-fa	1	1.2
Sol-do	1	1.2
Sol-si	1	1.2
Sol-sib	1	1.2
Toplam	85	100

5. SONUÇ (CONCLUSION)

- Eskişehir ili halk ezgilerinin, içyapısını meydana getiren unsurlar incelendiğinde; ezgilerin makamsal dizi, ölçü, karar sesi ve ses genişlikleri bakımından geniş bir yelpazeye sahip olduğu ve bu bağlamda halk ezgileri yönünden zengin bir repertuar yarattığı sonucuna varılmıştır.
- Eskişehir ili halk ezgilerinin makamsal dizilerindeki farklılıklar dikkate alınarak yapılan müzikal analizde, yöre ezgilerinin büyük çoğunluğunun Hüseyini makam dizisinde olduğu, bu makamı sırasıyla Uşşak ve Hicaz makamlarının takip ettiği sonucuna ulaşılmıştır.
- Ritmik açıdan ele alındığında 9/8'lik (2+2+2+3) usulün; ezgilerin büyük çoğunluğuna hâkim olduğu ve bu eserlerin genellikle Kırık Hava türünde yer aldığı saptanmıştır.
- Eskişehir ili halk ezgileri ses genişliği bakımından incelendiğinde genellikle 9'lu ve 8'li (oktav) ses aralığında yer aldığı gözlemlenmektedir.

6. ÖNERİLER (RECOMMENDATIONS)

Bu çalışmada Eskişehir ili halk ezgileri müzikal özellikleri bakımından analiz edilmiş, TRT ve yerel basılı kaynaklar taranarak yöreye ait halk ezgileri repertuarı tespit edilmiştir. Buradan hareketle, ülkemizin içinde bulunduğu zengin kültürel yapı dikkate alınarak bu ve benzeri çalışmalar diğer yöre ve bölgelerimiz için de yapılmalı, yapılan çalışmalar birbiri ile karşılaştırılmalıdır. Ayrıca Eskişehir ili ya da diğer bölgelerde kaybolmaya yüz tutmuş eserler taranarak gerektiğinde derlenmeli, yazılı ve bilişim araçları ile kayıt altına alınarak gelecek nesillere aktarılmalıdır.

NOT (NOTICE)

Bu çalışma, 28-30 Mart 2018 tarihinde Kırıkkale'de düzenlenen I. Uluslararası Müzik Araştırmaları Öğrenci Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuş ve yeniden yapılandırılmıştır.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

- Akbıyık, S., (2018) <http://www.repertukul.com/> Repertuar Türküleri Külliyyatı 23.03.2018.
- Cansız, F., (2010). Eskişehir ve Yöresi Canimen Havaları. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Anasanat Dalı, Afyon.
- Çınar, H. ve Özen, C., (2010). Eskişehir Türkülerimiz Muammer Uludemir. Eskişehir Tepebaşı Belediyesi.
- <http://eskisehir.csb.gov.tr>, (2018). Eskişehir Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü 23.03.2018.
- Eskişehir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, <http://www.eskisehirkulturturizm.gov.tr/Genel/BelgeGoster.aspx?F6E10F8892433CFF4329F0A36BFEFBCD46148DEDD773827B>,
- Eskişehir Yöresi Geleneksel Halk Dansları ve Giysileri, (2015). Eskişehir Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Işık, E., (2010). Eskişehir ili Sivrihisar ilçesi yöresel takılları Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü El Sanatları Anabilim Dalı, Ankara.
- İleri, C. (2008). Eskişehir Türkmen Ağızları Söz Varlığı, Ankara: Başkent Klişe@Matbaacılık.
- Kırmızı, Y. ve Balcı, A., (2013). Eskişehir Türkülerimiz II. Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Yayınları.
- Kırmızı, Y. ve Balcı, A., (2011). Eskişehir Türkülerimiz I. Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Yayınları.
- Nacakcı, Z., (2013). Teke Yöresi Halk Oyunları Ezgilerinin Sınıflandırılmasına Yönelik Müzikal Analiz. The Journal of Academic Social Science Studies. Volume 6 Issue 2, p. 1603-1617.
- Nalçakan, M., (1993). Tarihi ve Kültürel Sürekliliğin Fiziksel Çevrede Değişime Yansıması ve Eskişehir Örneği. İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Özen, C. ve Erdoğan, A., (2013). Eskişehir Türküleri. Eskişehir Tepebaşı Belediyesi.
- Uludemir, M., (1972). Eskişehir Folkloru Müzik Derlemeleri 2. Eskişehir: Eskişehir Cemiyeti Yayınları No:1.
- Uludemir, M., (1995). Eskişehir Semahları. Kültür Bakanlığı Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü Yayınları:218 Halk Müziği ve Oyunları:13.
- Trt Türk Halk Müziği Repertuarı(2015).
- Veren, E., (2011). Eskişehir'de Türkü. Eski Yeni Dergisi, Sayı:32, ss:31-33.